

SPLIT // SRETAN IM NJIHOV DAN!

Splitske primalje otkrile su nam tajne iz rađaonice, mjesta najjačih emocija na svijetu: Najsmišnije je kad žena usred poroda kaže 'Dosta je!', kao da će se sad ustati i otići doma

PIŠE MILENA BUDIMIR

5. svibnja 2022. - 10:43

Galerija

Vojko Bašić/Cropix

OGLAS

Danas je njihov dan, Međunarodni dan primalja, pa je red zahvaliti im se barem ovako. Ipak su one prve koje u ruke primaju novorođenče, prve ga pozdravljaju, dodiruju, pružaju majci u naručje. Važna je uloga primalje u zdravstvenoj zaštiti žena i novorođenčadi.

Toliko važna da su je cijenili i prije dvije tisuće godina. U Vranjicu je tako pronađen nadgrobni spomenik posvećen Eliji Soteri. Bila je primalja, najvjerojatnije Grkinja. Nije to ni čudno znajući kako je Sokratova majka Fenarete bila u čitavoj Ateni poznata i priznata babica. Tako ih od milja zovemo.

A mi smo se našli na pravome mjestu, na zadnjem katu splitskog rodilišta, na satu kliničkih vježbi za studente treće godine studija primaljstva na Odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu.

Zapamtite ova imena, možda vam neka od njih donese radost u krilo: **Ana Bobanac, Josipa Škugor, Valentina Baltić, Laura Banovac, Lukrecija Parađina, Lorena Jalić, Katarina Bernadi, Petra Panžić, Bruna Skejić, Anamaria Bralić Labinčić** i blaženi među ženama **Ivan Plenković**.

📷 Vojko Bašić/Cropix

- Kako se kaže "primalja" za muški rod - upitali smo odmah, jer pukli bismo od znatiželje da nismo.

- E, to je pitanje od milijun dolara - uzvratite nam smijehom mladi ljudi, nekima je tek 20, nekima godina više.

- Bit ću prvostupnik primaljstva - veli nam Ivan.

Pridružio nam se na trenutak i izv. prof. dr. sc. **Marko Dražen Mimica**, predstojnik Klinike za ženske bolesti i porode, pa se namah prisjetio vremena kada je k'o dječak dolazio kod oca, također ginekologa, na radno mjesto u nekadašnje splitsko rodilište, preko puta Starog placu.

OGLAS

- Sestrinska se profesija digla na viši nivo, tendencija je da se sav "rutinski" dio posla, a riječ je naravno o normalnim, zdravim porodima, prebacuje primaljama, samostalno, bez liječnika. One imaju znanje prepoznati patologiju i tako na vrijeme pozvati specijalistu - pojašnjava nam, hvaleći studente primaljstva kod kojih je, kaže, prepoznao i interes i trud i znanje.

S profesorom se slažu i sestre: **Jelena Jerković**, glavna sestra Klinike za ženske bolesti i porode, žena koja 20 godina radi bez pauze i odmora i kolegica joj **Radojka Vukšić**, mentorica svim tim sjajnim mladim ljudima.

sestra Jelena Jerković i sestra Radojka Vukšić - mentorice

📷 Vojko Bašić/Cropix

- Mi malo stariji smo bili u startu zabrinuti tko će naš rad nastaviti, a onda su nam došli studenti i odmah nam je bio vidljiv njihov trud i jasan njihov napredak, naše će vještine preuzeti neke druge, dobre ruke - nježno će mentorica Radojka, uvjerenjena kako primaljstvo nije posao, već poziv.

- Olakotna im je okolnost što studiraju, vježbaju i rade u puno boljim uvjetima nego li generacije prije njih - dodaje sestra Jelena, dok razgledavamo lutke na kojima se buduće primalje uče raditi. Onako preko oka - djeluju i živo.

Sakrile buduće "babice" osmjehe iza maski, pa sve stidljivo zaviruju u novinarski blokić. Sve su do sada vidjele, svega se naslušale, jesu li na pravom putu, pitamo ih, jesu li dobro odabrale?

- Uđeš u rađaonicu s teoretskim znanjem, ali te odmah udari prva emocija direktno u glavu, shvatiš kako nisi spreman na ženinu bol - objašnjavaju nam.

OGLAS

- I onda svjedočiš kako se ta bol, neopisiva drugima, u jednoj, jedinoj sekundi pretvara u sreću. Dodaš joj bebu u ruke, sva se bol s lica izbriše i sve postaje neki drugi svijet - opisuju.

📷 Vojko Bašić/Cropix

Njihovi se mentori trude da u kliničkoj praksi provedu što više vremena. Znanje je imanje, a mentorice ga dijele bez pitanja, bez sustezanja. Djevojke nam vele kako se na trenutke izgube u bebicama i pelenama i malim, debelim prstićima i obraščićima i sve im je slatko i divno i čarobno, a onda, kažu, uđu u rađaonicu i pomisle: dosta je djece na svijetu, ja rađati neću. Pa se smijemo, svjesni kako to istina nije. Premda, postoji i tužnija strana njihovog posla, kada ishod nije dobar i kada tužnu ženu treba (barem pokušati) utješiti.

- Treba prebroditi strahove i pristupiti tome hrabro. Adrenalin proradi, povuče te, odradiš i ono što si uvjeren da nikada ne bi mogao, a onda, poslije sve potisnuto nahrupi - iskrene su mlade snage splitskog rodilišta.

Bit će za njih posla, kad završe studij. Od toga ne treba strahovati. Ambiciozni su, primjećujemo, pa nam vele kako u ovom trenutku Hrvatska nema diplomski studij primaljstva, a to bi im baš dobro došlo! Imaju želju za napredovanjem, pa je i red da im se šansa pruži.

📷 Vojko Bašić/Cropix

Stavljamo na stranu ozbiljne priče, pa ih molimo da izvuku slike i slikice koje će im zauvijek ostati urezane u sjećanje:

- Najbolje je kada žena u sred poroda stane i kaže: "Dosta je! Ne mogu više!", kao da će se sad ustati i otići doma - smiju se.

- Slatko mi je bilo kada je jedan mladi tata nakon što mu je supruga rodila, nazvao svoju mamu, gleda u bebicu i veli sav u suzama majci: "Ne mogu, mama, ne mogu, gleda me ka u Boga!".

- Ušla sam u rađaonicu, sve je mirno, vadim kemijsku, zapisujem nešto i onda se prolomi vrisak, izletjela mi je kemijska olovka iz ruke i preletjela preko cijele prostorije...

Ne može ovaj posao raditi svatko, to je [svima](#) jasno, vele nam buduće "babice":

- Strah od odgovornosti je velik, jer je i "ulog" velik, nije tu riječ o "samo" jednom životu, već o najmanje dva - ozbiljan je Ivan.

Svim mladim majkama poručuju kako se mogu osjećati sigurno kada im stignu na odjel, neka se ne vode svojim "forum-znanjima", doći će na pravo mjesto, među stručnjake, razloga za strah ne trebaju imati.

A mi im vjerujemo. Tek je dvadesetak jeseni iza njih, a tako su ozbiljni, tako vrijedni, želimo im svu sreću. Sretan im njihov dan, od srca!

Porod u doba pandemije

U Gradskoj knjižnica Solin (Teatrin) danas svi zainteresirani mogu od 16 do 19 sati prisustvovati predavanju pod nazivom "Ključ života u tvojoj je ruci". O porodu u doba pandemije, kao i o radiološkim pretradama u trudnoći i u vrijeme dojenja govoriti će izv. prof. dr. sc. Marko Mimica, primalja Jelena Jerković, prof. dr. sc. Damir Roje, izv. prof. dr. sc. Marko Vulić, primalja Radojka Vukšić, doc. dr. sc. Anet C. Papazovska, primalja Zagora Perić i izv. prof. dr. sc. Krešimir Dolić.

SPLIT // [NOVI ŽIVOT SE RADA](#)

[Vrhunac njihova rada je kada dijete zaplače mami na prsima! Bili smo s 'babicama' u najvećem rodilištu u Lijepoj našoj: I tatama pružamo pomoć; nakon svakog poroda čujemo ono 'nikad više'...](#)

[Pročitaj više](#)

SPLIT // [HUMANITARKE NA DJELU](#)

[Ako imate vremena i šivaću mašinu, javite se! Krenula je akcija za pomoć solitskom rodilištu.](#)